

e-novičke

oktober 2010

Spoštovana bralka, cenjeni bralec, pred vami je osma letošnja številka e-Novičk, ki prinaša prgišče novic iz slovenskega prostora, vendar sega tudi širše v evropski prostor, poroča o mednarodni dejavnosti naših sodelavcev in vabi na nekatere strokovne dogodke v prihajajočih mesecih.

Želim vam prijetno branje, Nevenka Kocijančič, urednica e-Novičk

VSEBINA

Domače novičke	2-4
Izmenjava spoznanj in izkušenj na temo promocije aktivnega staranja	2
Spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti pri odraslih udeležencih	2
Uspešno smo izpeljali pilotno izvedbo modula Vpliv komunikacijskih kompetenc	3
Peta tematska okrogla miza o promociji kulture učenja	3
Podeljene letošnje državne nagrade za dosežke na področju šolstva	4
Teden vseživljenjskega učenja 2010	5
Razstava ob 15-letnici TVU v prostorih Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve	5
Projekti ESS	5
Metode za presojanje in razvijanje kakovosti v izobraževanju odraslih	5
Mednarodno sodelovanje	6-8
Vtisi s konference v Kopenhagnu	6
Udeležba na mednarodni konferenci v BiH	6
Ciprska konferenca o sodelovanju med deležniki v izobraževanju	7
ETF študijski obisk predstavnikov srbskih ustanov	8
Novice od tu in tam	8-11
Teden zaposlitvene pismenosti na portalu Talentiran.si	8
10. obletnica programa za izobraževanje odraslih Grundtvig	8
Vlada RS sprejela Pregled ukrepov za spodbujanje aktivnega staranja	9
Statistični urad RS obeležil Evropski dan jezikov	9
Podelitev nacionalnega in evropskega jezikovnega priznanja 2010	10
Zaživela je jezikovna tržnica	10
Konferenca Starosti prijazen delodajalec	11
EU pripravlja nove programe na področjih izobraževanja, usposabljanja in mladih	11
in še mnogo drugih novic	12-20

Izmenjava spoznanj in izkušenj na temo promocije aktivnega staranja

Na Andragoškem centru Slovenije (ACS) že več kot desetletje razvijamo promocijske dejavnosti predvsem v okviru projektov [Teden vseživljenjskega učenja](#) in [Zgledi vlečejo](#). Z različnimi ukrepi in promocijskimi orodji skušamo širiti zavest o potrebnosti učenja v vseh življenjskih obdobjih in okoliščinah, spodbujati pozitivno naravnost do učenja in prispevati k temu, da bi postal glas učečih se bolj opazen in vpliven. Da bi utirali tudi nove poti in nagovorili prave ciljne skupine, smo se v okviru projekta *Zgledi vlečejo* odločili za izpeljavo niza poizvedbenih (fokusnih) skupin s strokovnjaki, praktiki in predstavniki socialnih mrež, s katerimi želimo oceniti opravljeno delo in načrtovati prihodnje promocijske akcije.

Tako smo se v ponedeljek, **20. septembra**, zbrali predstavniki socialne mreže, stroke in različnih organizacij, pomembnih za kakovost življenja (še posebej učenja) v tretjem življenjskem obdobju, ali bolje, v obdobju 55+. Izmenjali smo mnenja, znanje in izkušnje s promocijo vseživljenjskega učenja, upoštevajoč strategijo aktivnega staranja. Na srečanju, ki se ga je udeležilo šest predstavnikov ACS in osemnajst strokovnjakov, izvajalcev vseživljenjskega učenja in predstavnikov stanovske mreže generacije 55+ iz vse Slovenije, smo preverili tudi možnosti za nadaljnje sodelovanje na področju promocije aktivnega staranja, prostovoljstva in medgeneracijskega učenja. Izkazalo se je, da je večina udeležencev navdušena nad nadaljnjim povezovanjem in skupnim ukrepanjem v dobro generacije 55+.

Slavica Borka Kucler (borka.kucler@acs.si), ACS

Spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti pri odraslih udeležencih

28. septembra smo za zaključeno skupino učiteljev, predavateljev in asistentov Fakultete za logistiko v Celju izpeljali prvo, pilotno izvedbo modula *Spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti pri odraslih udeležencih*. V skupini, kjer je bilo deset udeležencev, je delo ves čas potekalo zelo intenzivno.

V uvodnem delu je predavateljica *Mirjam Dominko* udeležence najprej seznanila s teoretičnimi osnovami ustvarjalnosti in inovativnosti, v nadaljevanju pa so se posvetili praktičnemu vodenju procesov ustvarjalnosti v skupini odraslih udeležencev.

Analiza evalvacijskih vprašalnikov ob zaključku je pokazala, da so bili udeleženci s posameznimi vsebinskimi sklopi in metodami dela zelo zadovoljni. Po njihovem mnenju je bilo razmerje med teoretičnim in praktičnim delom ustrezno, posebej so pohvalili predavateljico in metode dela, ki jih je uporabljala, ACS, organizatorju izobraževanja, pa so se zahvalili za odlično izpeljavo.

mag. Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

Uspešno smo izpeljali pilotno izvedbo modula **Vpliv komunikacijskih kompetenc na kakovost učenja in poučevanja**

29. in 30. septembra smo na ACS izpeljali pilotno izvedbo modula *Vpliv komunikacijskih kompetenc na kakovost učenja in poučevanja*. Na delavnici je sodelovalo petnajst udeležencev iz različnih izobraževalnih organizacij za odrasle, Zavoda za šolstvo in knjižnic.

V dveh dneh intenzivnega dela so udeleženci spoznali, zakaj so komunikacijske kompetence pri izobraževanju odraslih tako pomembne, osvojili so praktične veščine, ki omogočajo smiselno in učinkovito uporabo le-teh pri ravnanjih v izobraževalnem procesu, ter ugotovili, da je uporaba komunikacijskih kompetenc v tesni povezavi s posameznikovo stopnjo samozavedanja. Poznavanje in obvladovanje komunikacijskih kompetenc pripomore k stabilnejši osebni drži posameznika in s tem k boljšemu obvladovanju in opravljanju njegovih del in nalog.

V evalvacijskih vprašalnikih so udeleženci izrazili veliko zadovoljstvo nad vsebinami programa, pohvalili so predavateljico Sandro Bohinec Gorjak ter organizacijo izobraževanja in napisali, da se že dolgo niso udeležili tako dobrega izobraževalnega programa.

mag. Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

Peta tematska okrogla miza o promociji kulture učenja

ACS se je v letu 2010 lotil izvedbe osmih tematskih okroglih miz v skladu s smernicami [Aksijskega načrta za izobraževanje odraslih: Za učenje je vedno pravi čas](#). Z okroglimi mizami ustvarjamo priložnost, da spregovorijo strokovnjaki, praktiki in predstavniki socialnih mrež različnih področij in osvetlijo obravnavano temo z različnih zornih kotov. Namen srečanj oziroma okroglih miz je ovrednotiti doseženo raven razvoja izobraževanja odraslih in oblikovati predloge ter usmeritve za nadaljnji razvoj.

Na petem srečanju, **5. oktobra 2010**, smo vzeli pod drobnogled promocijo kulture učenja, oblike promocijskih dejavnosti, govornico sodobnih medijev in pomen profesionalizacije na tem področju. Na srečanju se je zbralo 26 udeležencev s področja stroke (7), uporabnikov naših storitev (3 – MDDSZ, ZRSZ), partnerjev v promociji vseživljenjskega učenja (5 – LU, SSU, izvajalci TVU, ŠK – na fotografiji) in 11 predstavnikov ACS.

Zakaj promocija? Ker potrebujemo – še posebej odrasli – spodbude za učenje, za spoznavanje in uporabo novosti, ki jih prinaša življenje. Promocijo torej razumemo kot 'vzgojo' za usvajanje novih kontekstov, za novo prakso, za učenje, za dejavno vključenost v družbo. Kako to doseči? Na to vprašanje sta skušala kar najbolj plastično odgovoriti gostujoča uvodničarja *Vuk Ćosić*, spletni strateg, in *Ciril Horjak*, mojster stripa. Promocijske dejavnosti ACS je predstavila mag. *Zvonka Pangerc Pahernik*, potem pa so v zakladnico spoznanj o oblikah, pomenu in vlogi promocije vseživljenjskega učenja prispevali svoja razmišljanja in izkušnje tudi vsi drugi udeleženci omizja.

Nekaj več o okrogli mizi si lahko preberete v [novici](#) na spletni strani.

Slavica Borka Kucler (borka.kucler@acs.si), ACS

Podeljene letošnje državne nagrade za dosežke na področju šolstva

5. oktober je svetovni dan učiteljev. Leta 1993 ga je razglasil UNESCO z namenom, da bi ljudem približal poslanstvo ter dosežke učiteljev na področju vzgoje in izobraževanja. V Sloveniji dan učiteljev obeležimo s podelitvijo Nagrad Republike Slovenije na področju šolstva. Letošnja slovesna podelitev je bila v Grand Hotelu Union. Nagrade sta podelila minister za šolstvo in šport, *dr. Igor Lukšič*, in predsednik Odbora za podeljevanje nagrad RS na področju šolstva, *dr. Pavel Zgaga*. Slavnostni govornik na prireditvi je bil predsednik Državnega zbora, *dr. Pavel Gantar*.

Nagrade Republike Slovenije na področju šolstva se podeljujejo od leta 1966. Takrat so se imenovale Žagarjeve nagrade, s sedanjim imenom jih poznamo od leta 1994. Podeljenih je bilo 11 nagrad 12 nagrajencem (na fotografiji z ministrom za šolstvo in šport, dr. Igorjem Lukšičem; foto: FA BOBO):

- *mag. Suzana Antič* – nagrada za posebno uspešno vzgojno-izobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo v predšolski vzgoji;
- *Terezija Draginc* – nagrada za življenjsko delo v osnovnem šolstvu;
- *mag. Jožefa Polanc* – nagrada za življenjsko delo v osnovnem šolstvu;
- *mag. Valentin Kubale* – nagrada za življenjsko delo v srednjem šolstvu;
- *Tomaž Janez Geršak* – nagrada za življenjsko delo v srednjem šolstvu;
- *dr. Peter Glavič* – nagrada za življenjsko delo v visokem šolstvu;
- *dr. Simona Tancig* – nagrada za življenjsko delo v visokem šolstvu;
- *dr. Vida Mohorčič Špolar* – nagrada za posebno uspešno vzgojno-izobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo v izobraževanju odraslih ([utemeljitev](#) je iz knjižice Nagrade Republike Slovenije na področju šolstva za leto 2010);
- *Ksenija Preželj* in *Darinka V. Kabelka* – nagrada za posebno uspešno vzgojno-izobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo na področju dijaških in študentskih domov;
- *mag. Loredana Sabaz* – nagrada za življenjsko delo na področju šolstva italijanske manjšine;
- *mag. Valerija Perger* – nagrada za posebno uspešno vzgojno-izobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo v zamejskem šolstvu.

Nagrajencem iskreno čestitamo!

Slavica Borka Kucler (borka.kucler@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2010

Razstava ob 15-letnici TVU v prostorih Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve

15-letnico TVU smo obeležili tudi z razstavo v prostorih Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Razstava, ki smo jo poimenovali *Teden vseživljenjskega učenja - za Slovenijo učečo se deželo!*, bo na ogled v avli ministrstva **do 22. oktobra 2010**.

Na razstavi je poleg naslovnega panoja na ogled še deset panojev, na katerih so predstavljene: dejavnosti ACS, promocijsko-informativna dejavnost Centra, osnovne informacije o projektu TVU, kazalniki uspešnosti po letih, mreža prirediteljev TVU, ki promovirajo učenje in izobraževanje po vsej Sloveniji, priznanja ACS za promocijo učenja in znanja, andragoški kolokviji, ki so pomembno prispevali k stroki izobraževanja odraslih, festivali učenja po svetu in TVU v mednarodnih povezavah, promocijsko in informativno gradivo TVU in vseživljenjsko učenje v kulturi.

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

PROJEKTI ESS

Metode za presojanje in razvijanje kakovosti v izobraževalni organizaciji

Model samoevalvacije *Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje*, bolj znan pod imenom *POKI*, izobraževalnim organizacijam omogoča, da na sistematičen način izpeljejo samoevalvacijo lastnega dela. Poleg pridobivanja podatkov in informacij, ki so nam v pomoč pri presoji lastne kakovosti, ta proces vključuje tudi pripravo akcijskega načrta za razvoj kakovosti. Ta predstavlja temelj za vpeljavo ukrepov in izboljšav ter dosego razvoja lastne organizacije. Izobraževalne organizacije lahko v postopku samoevalvacije uporabijo številne kvantitativne in kvalitativne metode za presojanje kakovosti.

Udeleženci usposabljanja za uporabo modela samoevalvacije *POKI*, ki se izvaja v okviru projekta *Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2009 do 2011*, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za šolstvo in šport, so v letošnjem letu spoznali pet različnih metod za presojanje in razvijanje kakovosti, in sicer: metodo anketiranja, intervjuvanja, analize dokumentacije, SWOT analizo in metodo z gledovanja.

Naštete metode so predstavljene v [daljšem članku](#).

Karmen Rajar (karmen.rajar@acs.si), ACS

Vtisi s konference v Kopenhagnu

Tridnevna konferenca (**22. in 24. september 2010**) ob 10-letnici programa Grundtvig (glej še str. 8) je čisto zares potekala v duhu Grundtvigovih (na fotografiji) idej – idej o izobraževanju za vse, ne glede na stan, ki mu kdo pripada, za potrebe dela, za človekov osebni razvoj in razvoj demokracije.

Konference se je udeležilo več kot 180 izobraževalcev odraslih iz 32 držav. V današnjem času, času gospodarske krize, ko stopajo v ospredje potrebe in vsebine izobraževanja in usposabljanja, povezane z zahtevami trga dela, je bila še posebej izpostavljena potreba po *splošnem izobraževanju odraslih*, ki prinaša celovitost v razvoju vsakega od nas in dodano vrednost delovnemu, socialnemu in kulturnemu kapitalu. In ko te misli poslušam v osrčju Danske, najprej na konferenci, zadnji dan pa tudi na obisku v eni od »folkehojskole«, ne more biti drugače, kot da verjameš, da le celovitost splošnega in poklicnega izobraževanja prinaša pravi napredek in kakovost življenja.

Ni torej čudno, da so se rodile nove pobude. Naj izpostavim le dve:

- program Grundtvig naj dobi več kot 4 % sredstev v strukturi sredstev vseh evropskih programov Vseživljenjskega učenja;
- cilji nadaljnega razvoja izobraževanja odraslih v Evropi naj bodo bolj naravnani na uravnotežen razvoj 'poklicnega' in 'splošnega' izobraževanja odraslih.

Na konferenci se je oblikovalo veliko konkretnih predlogov za nadaljnji razvoj izobraževanja odraslih v Evropi. O njih bom pisala v naslednjih e-Novičkah. Za konec naj le dodam, da smo bili izobraževalci odraslih še posebej nagovorjeni k tesnejšemu sodelovanju, povezovanju in izmenjavi izkušenj in dobrih praks, kar omogočajo učna partnerstva, obiski in izmenjave ter druge dejavnosti programa Grundtvig. Na nas je, da jih izkoristimo. Za spodbudo še povezava na 'slovenski' program Grundtvig:

<http://www.cmepius.si/vzu/grundtvig.aspx>.

Mag. Tanja Vilič Klenovšek (tanja.vilic.klenovsek@acs.si), ACS

Udeležba na mednarodni konferenci v BiH

dv international (Inštitut za mednarodno sodelovanje pri Nemški zvezi ljudskih univerz) iz Bonna je pred desetimi leti odprl svoje urade v Jugovzhodni Evropi, med drugim tudi v [Bosni in Hercegovini](#), z namenom, da spodbudi razvoj izobraževanja odraslih v teh okoljih. Sarajevski urad letos slavi 10-letnico svojega delovanja in ob tej priložnosti je **24. septembra 2010** v Sarajevu organiziral mednarodno konferenco z naslovom *Izobraževanje odraslih v Bosni in Hercegovini ter Jugovzhodni Evropi - Prispevek k miru in razvoju*.

Konference se je udeležilo 141 predstavnikov iz osmih držav, predvsem bivših jugoslovanskih republik (Bosne in Hercegovine, Črne gore, Hrvaške, Makedonije, Slovenije in Srbije) ter Nemčije in Švice. Slovensko delegacijo smo sestavljali: Irena Kuntarič Hribar iz Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Teja Dolgan iz Ministrstva za šolstvo in šport ter Andrej Sotošek in Zvonka Pangerc Pahernik iz ACS. Dogodek je potrdil vlogo in dosežke Urada *dvv international* v Sarajevu, v strokovnih razpravah pa smo opredelili trenutno stanje ter izzive na področju izobraževanja odraslih v regiji.

Podrobnosti o srečanju lahko preberete v [daljšem članku](#), poročilo o delu v skupinah pa v poročilu ([Izveštaj – Prikaz rezultata radnih grupa](#)).

mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Ciprska konferenca o sodelovanju med deležniki v izobraževanju na področju vseživljenjskega učenja

Konference (*Trans-regional cooperation in LLL among education stakeholders*, Ciper, 4. oktober 2010), ki so jo organizirali Evropski odbor sindikatov v izobraževanju (ETUCE), Združenje delodajalcev v izobraževanju (FEE) in Organizacijski urad evropskih sindikatov šolske mladine (OBESSU), se je udeležilo okrog šestdeset predstavnikov iz skoraj dvajsetih evropskih držav. Namen srečanja je bil uskladiti poglede na vzroke, ki zavirajo uresničevanje ciljev, opredeljenih v t.i. *Lizbonski strategiji razvoja*, in izoblikovati smernice za uspešnejšo operacionalizacijo nacionalnih strategij vseživljenjskosti učenja (NSVŽU).

Pozdravnim nagovorom organizatorjev konference in ciprskih gostiteljev so sledili **tri**je referati, v katerih so predstavili značilnosti poklicnega izobraževanja (VET), koncept ključnih zmožnosti v EU in ciprski pristop in izkušnje pri sprejemanju in vpeljevanju NSVŽU.

Sledil je t.i. world cafe, v katerem smo udeleženci, razdeljeni v tri skupine, razpravljali o treh vnaprej postavljenih vprašanjih, in sicer: katere kompetence (zmožnosti) bi morali imeti učitelji, da bi omogočali in zagotavljali vseživljenjsko učenje učencev, kako bi se morali učenci pripravljati na vseživljenjsko učenje in kako lahko šolsko izobraževanje in širše družbeno okolje postaneta bolj medsebojno povezana? O razpravah, v katerih so bili zdaleč najbolj dejavni predstavniki učencev, so moderatorji poročali plenumu.

V panelni razpravi so predstavniki vseh treh organizatorjev obravnavali povezavo med ključnimi zmožnostmi, šolo in vseživljenjskim učenjem ter pri tem osvetlili vlogo vsakega od treh deležnikov v šolskem sektorju.

Na zaključni plenarni diskusiji smo udeleženci posredovali svoje predloge za oblikovanje smernic za promocijo in implementacijo NSVŽU. Zaradi izrazite prevlade šolskega 'dela' vseživljenjskega učenja sem predlagal vključitev dveh tem s področja izobraževanja odraslih:

- pravico do brezplačnega formalnega izobraževanja do določene ravni (n.pr. štiriletna srednja šola), ki naj velja za vse življenje,
- spodbujanje učenja odraslih, ki ni vezano na usposabljanje za delo, z delitvijo stroškov odsotnosti z delovnega mesta.

Ali bo katera od tem vključena med smernice, bomo videli po njihovi objavi.

Mag. Peter Beltram (peter.beltram@acs.si), ACS

ETF študijski obisk predstavnikov srbskih ustanov s področja izobraževanja in usposabljanja v Sloveniji

Od **5. do 8. oktobra** je bila v Sloveniji na strokovnem obisku 15-članska srbska delegacija, ki so jo sestavljali člani Sveta za poklicno in strokovno izobraževanje in izobraževanja za odrasle Srbije, direktorica srbskega Centra za poklicno in strokovno izobraževanje in predstavniki srbskega Ministrstva za šolstvo.

Namen obiska je bil seznaniti se s poklicnim in strokovnim izobraževanjem in izobraževanjem odraslih ter s procesi reform na teh področjih v Sloveniji, refleksija izkušenj, pridobljenih v okviru študijskega obiska, priprava smernic za področje poklicnega in strokovnega izobraževanja in izobraževanja odraslih za Srbijo ter vzpostavitev stikov med organizacijami in posamezniki ([program celotnega obiska](#)).

V času obiska so srbski kolegi obiskali tudi ACS (na fotografiji), kjer smo jim predstavili ([program](#)):

- ACS in njegovo vlogo pri izobraževanju in usposabljanju odraslih (*mag. Andrej Sotošek*) ter pripravi strateških dokumentov Slovenije na področju izobraževanja odraslih (*mag. Peter Beltram*),
- program *Projektno učenje za mlajše odrasle – PUM* (*Natalija Žalec*) in
- nacionalne poklicne kvalifikacije (*Vera Mlinar*).

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

NOVICE OD TU IN TAM

Teden zaposlitvene pismenosti na portalu Talentiran.si

Ob svetovnem dnevu pismenosti (**8. september**) so sodelavci portala [Talentiran.si](#) pripravili *Teden zaposlitvene pismenosti*. V okviru slednjega so pripravljali različne tematske članke in intervjuje, ki se dotikajo pereče problematike zaposlovanja mladih. Obiskovalci portala so lahko izvedeli več o zaposlitveni pismenosti, kaj pomeni in katera znanja in kompetence so zanj potrebne, kako napisati dobro prošnjo in se obnašati na razgovoru za službo. Vsi objavljeni prispevki so dostopni na [spletni strani](#).

Na portalu obljublajo še več tematskih vsebin. Vabljeni k branju!

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

10. obletnica programa za izobraževanje odraslih Grundtvig

Med **22. in 24. septembrom 2010** so v Kopenhagnu na Danskem potekali dogodki ob 10. obletnici programa za izobraževanje odraslih *Grundtvig*. Program pomaga odraslim izboljšati strokovno znanje in povečati njihovo zaposljivost tako, da finančno podpira usposabljanje in učno mobilnost. Po mnenju Komisije, v

imenu katere je na dogodkih sodelovala evropska komisarka za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mlade *Androulla Vassiliou*, je ta podpora potrebna bolj kot kdaj koli prej, da se prebrodi kriza in sprosti ves evropski potencial rasti ter se tistim, ki so v preteklosti zamudili priložnosti, omogoči, da uspejo v prihodnosti. V zadnjem desetletju je program investiral 379 milijonov evrov v sektor izobraževanja odraslih in zagotovil 17.000 donacij za organizacije ter tako zajel približno 500.000 udeležencev.

Obletnice se je udeležila tudi sodelavka ACS, mag. *Tanja Vilič Klenovšek*. Več o njenih vtisih si lahko preberete na str. 6, več o dogodku samem pa je objavljeno v [izjavi za javnost](#).

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Vlada RS sprejela Pregled ukrepov za spodbujanje aktivnega staranja

Vlada RS je na seji **23. septembra 2010** sprejela *Pregled ukrepov za spodbujanje aktivnega staranja* (priloga 1: [Preglednice in grafi gibanj ciljne skupine starejših od 45 let po kazalnikih spremljanja brezposelnih](#), priloga 2: [Preglednice učinkovitosti vključevanja ciljne skupine starejših od 45 let v aktivno politiko zaposlovanja](#)).

Sprejeti dokument predstavlja informacijo o ukrepih s področja aktivnega staranja in je nadgradnja Strategije varstva starejših do leta 2010 (solidarnost, sožitje in kakovostno staranje prebivalstva), ki jo je Vlada RS sprejela septembra 2006.

V okviru posameznih ukrepov je zajeta ciljna populacija, starejša od 45 let, saj je za učinkovito ter predvsem uspešno vlaganje v delovno silo in v višjo produktivnost pomembna pravočasna vključitev v nadgradnjo znanja za dolgoročno konkurenčnost na trgu dela. Zaradi ukrepov, vezanih na evropska sredstva (operativni program razvoja človeških virov), so ti začrtani v okviru časovnega obdobja 2009-2013.

Celotna novica je objavljena na [spletni strani MDDSZ](#).

Statistični urad RS obeležil Evropski dan jezikov

Statistični urad RS je [Posebno objavo](#) posvetil *Evropskemu dnevu jezikov* (26. september). Na svetu obstaja več kot 6.000 jezikov in za vsakim stoji drugačna kultura. *Evropski dan jezikov* (foto: Stanko Gruden, STA) želi poudariti pomen jezikov, njihovo raznolikost in to, da je učenje jezikov lahko tudi zabavno. Tudi UNESCO uvršča med svoje prednostne naloge spodbujanje večjezičnosti in jezikovne raznolikosti ter varovanje ogroženih jezikov.

Na podlagi Ankete o izobraževanju odraslih 92 % slovenskih prebivalcev govori vsaj en tuj jezik, več kot tretjina Slovencev pa govori 3 ali več tujih jezikov, med katere spada tudi srbohrvaščina, ki je bila v osnovni šoli za nekatere obvezni jezik in je po pogostosti tretji po vrsti. Za 9 % prebivalcev Slovenije je

slovenščina tuji jezik, slovensko pa govorijo tudi na Švedskem in na Cipru. Po znanju tujih jezikov se po podatkih uvrščamo v evropski vrh; pred nami so Litva, Norveška, Švedska, Latvija in Slovaška.

V objavi izvemo več tudi o razlikah v znanju posameznih tujih jezikov glede na starost in izobrazbo, o deležu gimnazijcev, ki se uči francoski in ruski jezik kot drugi tuji jezik. Predstavljen je še delež prebivalcev, ki govori angleško, ter podatek o zanimanju za učenje tujih jezikov.

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Zaživela je jezikovna tržnica

Dobrý den! Добър ден! Päivää! Bună ziua! V teh in še dvanajstih evropskih jezikih so vas **27. septembra** pozdravili s stojnic na **jezikovni tržnici**, ki sta jo ob *Evropskem dnevu jezikov* organizirala Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji in Urad vlade za komuniciranje v sodelovanju s številnimi partnerji.

Z dogodkom, ki je bil v podhodu Maximarketa v Ljubljani, so organizatorji prireditve predstavili jezikovno bogastvo Evropske unije ter širšo javnost opozorili na pomen učenja in znanja tujih jezikov.

Kaj vse se je dogajalo v Ljubljani, v drugih slovenskih krajih in po Evropi najdete na spletni strani [Predstavništva Evropske komisije v Sloveniji](#).

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Podelitev nacionalnega in evropskega jezikovnega priznanja 2010

V ponedeljek, 27. septembra 2010, sem se kot direktor ACS udeležil podelitve nacionalnega in evropskega jezikovnega priznanja za leto 2010, ki jo je organiziral Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja Slovenije (CMEPIUS). Letošnja podelitev je potekala v Slovenskem šolskem muzeju v Ljubljani v sklopu številnih drugih dogodkov, ki so bili organizirani ob *Evropskem dnevu jezikov*.

Evropsko jezikovno priznanje je prejela Osnovna šola Kapela za *Prevajalske igrice pri pouku slovenščine*, nacionalno jezikovno priznanje pa Osnovna šola Frana Roša Celje za projekt *Eko-logičen*. Izbrana projekta sta najbolje ustrezala prednostim, ki ju je za izbor najboljših primerov dobrih praks za leto 2010 postavila Evropska komisija: učenje jezikov v skupnosti ter znanje jezikov kot priprava na delo.

mag. Andrej Sotošek (andrej.sotosek@acs.si), ACS

Konferenca Starosti prijazen delodajalec

Ob svetovnem dnevu starejših **1. oktobra 2010** so v hotelu Habakuk v Mariboru pripravili konferenco *Starosti prijazen delodajalec*. Namen konference, ki je bila organizirana v okviru projekta *Q-Ageing: Kakovostno staranja v urbanem okolju*, je bil razpravljati o izzivu staranja delovne sile, ki zadeva tako delodajalce, delavce, državo in družbo kot celoto, ter spoznati uspešno prakso na področju menedžmenta staranja na delovnem mestu.

Na konferenci so strokovnjaki posameznih področij obravnavali odnos delodajalcev do zaposlovanja starejših, upravljanje človeških virov v podjetju na način, da so z vidika podjetja, posameznega delavca in celotne družbe smiselno uporabljeni potenciali starajočih se delavcev ter potenciali učinkovitega sodelovanja mladih in starejših sodelavcev. Predstavljene so bile tudi spodbude in ukrepi za izboljšanje položaja starejših oseb na trgu dela, ki jih pripravljajo na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, ter izkušnje iz domače in tuje prakse na tem področju.

Med primeri dobre prakse so bile predstavljene nemške izkušnje z menedžmentom staranja na delovnem mestu ter izkušnje Mariborske livarne Maribor, kjer imajo starejši delavci pomembno vlogo predvsem kot mentorji in prenašalci znanj in izkušenj na mlajše generacije. Predstavnica Ministrstva za obrambo RS je predstavila, kako potekajo priprave na upokojitev v Slovenski vojski.

Več o konferenci in programu si lahko preberete na spletni strani [Eim – centra za razvoj človeških virov](#).

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

EU pripravlja nove programe na področjih izobraževanja, usposabljanja in mladih

Evropska komisija začne javno posvetovanje o treh novih izobraževalnih programih, ki bodo v začetku leta 2014 nadomestili trenutno aktualne programe. Program vseživljenjskega učenja bo nadomestil novi program izobraževanja in usposabljanja. Obstoječi program *Mladi v akciji* bo nadomestil novi program za mlade, program *Erasmus Mundus* pa t.i. visokošolski mednarodni program.

Obstoječi programi se bodo iztekli 31. decembra 2013, zato že poteka razprava o novi obliki programov, ki naj bi podpirali strategijo *Evropa 2020*. Evropska komisija želi zbrati mnenja javnih in zasebnih organizacij, lokalnih in regionalnih organov, ministrstev, posameznikov, ki so vključeni v izobraževanje, in drugih interesnih skupin. Razpravi se lahko pridruži vsak zainteresirani do 30. novembra 2010, in sicer tako, da izpolni [anketni vprašalnik](#) na spletni strani Evropske komisije in izrazi svoje mnenje.

Rezultati posvetovanja bodo objavljeni na spletni strani Generalnega direktorata za izobraževanje in kulturo ([Directorate-general for Education and Culture](#)). Rezultati poročila bodo omogočili usklajeno in anonimno analizo in navedbe, kako bo Komisija rezultate upoštevala pri pripravi svojih predlogov za nove programe.

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Nova številka spletnega časopisa OSU

Izšla je nova številka spletnega časopisa *OSU*, ki ga pripravljajo v Središču za samostojno učenje (SSU) v Mestni knjižnici Ljubljana. Namenjena je vsem, ki se neformalno in priložnostno izobražujejo. Tokrat lahko beremo o: vrednotenju znanj, spretnosti in kompetenc, evidentiranju neformalno pridobljenih znanj v Europass, ki letos praznuje 5 let, in Nefiks, o dogajanju v Središču in izkušnjah udeležencev z neformalnim in priložnostnim učenjem. V reportaži so predstavljeni utrinki iz štirih poletnih računalniških delavnic. V rubriki *SSU v številkah* je objavljen pregled uporabe neformalno pridobljenega znanja v SSU Knjižnice Otona Župančiča, kjer je v krajši anketi večina vprašanih odgovorila v prid uporabi neformalno pridobljenega znanja v SSU.

Več o vsebini si preberite v [spletnem časopisu OSU](#).

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Za trajnostno naravnan razvoj Slovenije – zbornik, posvečen Planu B

Plan B 1.0 za Slovenijo, zasnovan leta 2007 na pobudo skupine nevladnih organizacij in posameznih strokovnjakov, je ponudil v premislek, sprejem in izvedbo vrsto programov in projektov, ki so nujni za to, da bi dosegli trajnostne razvojne cilje. Nastal je kot odziv na *Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih* – hkrati pa je, prvič v Sloveniji, predstavil koncept družbe z nizkimi izpusti toplogrednih plinov.

[Plan B 2.0](#), novejša različica *Plana B 1.0*, podaja razmišljanja in predloge na področjih podnebne in energetske politike ter predloge za prenovu *Strategije razvoja Slovenije*. Strateških dokumentov v zadnjem času nastaja več: lanski vladni dokument devetih avtorjev *Kam po krizi? Prispevek k oblikovanju trajnostne vizije prihodnosti Slovenije* in letošnji, pripravljen na Inštitutu dr. Jožeta Pučnika *Vizija 20+20, Prispevek k razmišljanju o prihodnosti Slovenije*. V izobraževanju nastajata vsaj dva taka dokumenta: *Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih 2010–2015* in *Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Sloveniji*, ki je trajnostnemu razvoju namenila prvo prioriteto.

Plan 2.0 razume trajnostni razvoj kot model preživetja civilizacije, za Slovenijo pa kot ključno primerjalno prednost, v kateri sta v sozvočju konkurenčnost gospodarstva in kakovost življenja. Nastal je na podlagi razvojnih forumov, ki jih je s sredstvi ESS organizirala Umanotera v letu 2010. Zbornik obsega 72 strani. V prvem poglavju je tudi prispevek dr. Nevenke Bogataj (ACS) o izobraževanju, z naslovom *Avtentičnost in samouravnavanje v vzgoji in izobraževanju*, v katerem avtorica razmišlja o povezavi med izobraževanjem in razvojem v prihodnosti. *Plan 2.0* najdete na spletni strani:

<http://www.planbzasslovenijo.si/novice/zbornik-plan-b-za-slovenijo-2-0>.

Po prispevku mag. Vide Ogorelec Wagner povzela Slavica Borka Kucler (borka.kucler@acs.si), ACS

Nova številka Informativnega biltena za poučevanje državljanske vzgoje

Izšla je nova številka [Informativnega biltena za poučevanje državljanske vzgoje](#), ki izhaja v okviru projekta Sveta Evrope *Izobraževanje za demokratično državljanstvo (Education for democratic citizenship)* ter v sodelovanju Ministrstva za šolstvo in šport (Sektor za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve) in Pedagoškega inštituta.

Informativni bilten je namenjen učiteljem državljanske vzgoje in etike, državljanske kulture ter drugih družboslovnih predmetov v osnovni in srednji šoli, strokovnjakom iz fakultet in raziskovalnih inštitutov ter študentom, strokovnjakom ter svetovalcem na javnih zavodih, nevladnim organizacijam, ki so dejavne na področju izobraževanja za človekove pravice in državljansko vzgojo, kakor tudi vsem tistim, ki jih širše področje izobraževanja za demokratično državljanstvo še posebej zanima.

V tokratni številki so zapisi o medijski kompetenci državljanov, o tem, kako lahko šola prispeva k spodbujanju družbenega udejstvovanja mladih, o novem avdiovizualno didaktičnem gradivu v okviru *Spregovori proti diskriminaciji!* in *Dosta! Osvobodimo se predsodkov, spoznajmo Rome!*. Predstavljen je izobraževalni projekt Amnesty International – *Šole človekovih pravic: ustavimo revščino!*, fleksibilni predmetnik, knjige s širšega področja državljanske vzgoje ter novice in obvestila.

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Evropa v številkah: Eurostatov letopis 2010

Izšel je [Eurostatov evropski statistični letopis za leto 2010 – Evropa v številkah](#), ki vsebuje široko paleto podatkov o življenju v Evropski uniji: preko 450 statističnih tabel, grafov in zemljevidov. Večina podatkov pokriva obdobje 1998–2009 za Evropsko unijo in njene članice, nekateri kazalniki pa so na voljo tudi za druge države, kot so države kandidatke EU, članice EFTA, Japonska in ZDA.

V središču tokratnega letopisa so statistični podatki za nacionalne račune, še posebej ekonomska kriza 2008/2009, v njem pa obravnavajo tudi prebivalstvo, zdravstvo, izobraževanje, trg dela, življenjske pogoje in blaginjo, industrijo in storitve, kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo, trgovino, promet, okolje in energetiko, znanost in tehnologijo ter evropske regije. V prilogi so navedene podrobnosti o uporabljeni nomenklaturi.

Na področju izobraževanja je predstavljen najnovejši razvoj na področju vseživljenjskega učenja. V letu 2009 se je po Eurostatovih podatkih v evropskih članicah (27) 9,3 % ljudi, starih med 25 in 64 let, vključili v vseživljenjsko učenje; torej so se udeležili izobraževanja in usposabljanja štiri tedne pred izvedeno raziskavo. Ta podatek je v letu 2003 znašal 8,5 %. Velike razlike so opazne med državami članicami. Leta 2009 je bil največji delež ljudi, ki so se vključevali v vseživljenjsko učenje, na Danskem (31,6 %), Švedskem (22,2 %), Finskem (22,1 %), v Veliki Britaniji (20,1 %) in na Nizozemskem (17,0 %), najmanjši pa v Bolgariji (1,4 %), Romuniji (1,5 %) in na Madžarskem (2,7 %). V Sloveniji je ta delež znašal 14,6 %.

Kratka predstavitev letopisa je objavljena tudi na strani [EUROPA – Press releases](#).

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Projekt UNIP

Prenova poklicnega in strokovnega izobraževanja traja že več kot tri leta. S prenovo se ukvarjajo vsaj trije konzorciji, v katerih sodelujejo skoraj vse srednje in višje strokovne šole v Sloveniji. Tudi na področju izobraževanja odraslih naj bi se novosti uvajale že pred dvema letoma, za to pa naj bi poskrbeli kar v organizacijah za izobraževanje odraslih, ki izvajajo tudi programe srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja.

S projektom *Uvajanje novih izobraževalnih programov v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju v organizacije za izobraževanje odraslih – UNIP* je konzorcij organizacij za izobraževanje odraslih začel v letu 2009. Vodijo ga v Ljudski univerzi Kočevje, partnerji pa smo še: CIK Trebnje, Društvo organizacij za izobraževanje odraslih na srednjih šolah, RIC Novo mesto, Šolski center za pošto, ekonomijo in telekomunikacije ter ZLUS.

Temeljni **nameni projekta** so:

- zagotoviti transparentnost in enoten pristop pri uvajanju novosti v izobraževalne organizacije, ki izvajamo izredno poklicno in strokovno izobraževanje;
- doseči dovolj kakovostnega znanja in strokovnosti pri uporabi in načrtovanju različnih protokolov, ki jih prinašajo novosti. Te naj bodo v podporo posamezniku na njegovi izobraževalni poti, ko gre za priznavanje predhodno pridobljenega formalnega in neformalnega znanja, in pri načrtovanju izobraževalne poti, prilagojene njegovemu predznanju, potrebam, željam, sposobnostim;
- usposobiti strokovnjake za kompetenten prenos novosti na druge uporabnike v izobraževalne ustanove in kolektive;
- razviti enotno informacijsko bazo za osnovna orodja, ki se uporabljajo v izobraževanju odraslih za evidentiranje, analiziranje in vodenje.

Več o tem, kako je do projekta sploh prišlo in kaj nam je uspelo narediti v dveh letih, lahko preberete v [daljšem članku](#).

Ida Srebotnik (ida.srebotnik@scpet.net), Šolski center za pošto, ekonomijo in telekomunikacije

Druženje udeležencev programa UŽU – IP v Konca vasi z udeleženci UŽU – MK iz Črnomlja

Na Ljudski univerzi Kočevje že nekaj let uspešno izvajamo program *Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Izzivi podeželja (UŽU – IP)*, katerega namen je med drugim, da udeleženci pridobijo temeljno znanje in spretnosti, s katerimi bodo lažje prepoznali in vrednotili lastne potenciale ter možnosti podeželskega okolja za izvajanje dejavnosti na podeželju. S tem želimo spodbuditi k večji samostojnosti ter izboljšanju njihovega ekonomskega in socialnega položaja.

Mentorici programa *UŽU – IP*, ki je potekal v Konca vasi, sva prišli na idejo, da na obisk povabimo udeležence programa *Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Moj korak (UŽU – MK)* iz Črnomlja. Pokazati smo jim želeli primer, kako uspešni smo lahko pri izvajanju projekta v manjši vasi.

8. maja 2010 smo srečanje izpeljali – nekateri z malo treme pred nastopom, vsi pa v veselem pričakovanju. Udeleženci obeh programov smo se srečali ob Kočevskem jezeru, kjer sta mentorici in nekateri udeleženci pripravili kratko predstavitev Kočevske in njene zgodovine. Po predstavitvi smo se skupaj odpeljali v Konca vas, kjer se je začel uradni del s pozdravi predsednika vaškega društva Konca vas, Alojza Vidica, direktorice LU Kočevje, Lili Štefanič, koordinatorke programa in obeh mentoric. Udeleženka UŽU – IP je predstavila vas, sledil pa je nastop vaškega pevskega zbora in ogled razstave *Na vaški tržnici* (na fotografiji). Po programu smo se razdelili v dve skupini. Prav posebnega zanimanja in pohvale je bil deležen vodja zeliščarske skupine, gospod Vidic. Obiskovalcem je podal obilico koristnih informacij o zeliščih in njihovi uporabi. Sledila sta pogostitev in družabno srečanje, ki je trajalo dlje, kot je bilo predvideno, saj so se udeleženci obeh skupin zelo dobro ujeli in se kar niso mogli posloviti.

Mentorici in člani skupine smo veseli, da je srečanje v celoti uspelo. Razveseljevalo nas je predvsem to, da so pri izpeljavi 'malega semenjega dne' sodelovali skoraj vsi prebivalci Konca vasi. Prepričani sva, da bodo takšni dnevi kaj kmalu postali stalnica delovanja Vaškega društva Konca vas, ki smo ga ustanovili v okviru programa UŽU – IP.

Andrejka Mlekuž (andreja.mlekuz@hotmail.com) in Aleksandra Kocjan Malnar (kocjan.sandra@gmail.com), mentorici pri LU Kočevje

Aktiven vstop mreže eduAkcija v letošnjo jesen

Mreža eduAkcija – mreža nevladnih organizacij (v nadaljevanju NVO), torej društev, zasebnih zavodov in ustanov, je v **septembru** organizirala kar nekaj odmevnih dogodkov s področja razvoja znanja in mreženja NVO.

V želji po boljšem zavedanju in organiziranju znanja in učenja, smo skupaj z mag. *Violeto Bulc* in *Živo Gorup Reichmann* pripravili delavnico *Kompetence kot orodje trajnostnega razvoja NVO*. Delavnica je razkrila bogastvo NVO na področju znanja in proces razvoja posameznika, ki poleg vpliva na to bogastvo prinaša tudi razvoj kompetenc, prenosljivih v druga okolja.

Delavnica *Mreženje NVO*, na kateri je sodeloval mednarodni strokovnjak *Hans Holmen* iz Švedske pa je razkrila, da je mreženje predvsem komunikacijsko orodje, v katerem je pomemben prispevek vseh članic ter da je mreža pomemben prostor za učenje in napredek organizacij.

Ker želimo boljšo podporo izobraževanju odraslih v lokalnih okoljih, smo na občine ter predstavnike izobraževalnih organizacij v lokalnih okoljih naslovili pobudo z naslovom *Razvoj občin temelji na znanju njenih prebivalcev*. Z njo želimo vplivati na povečanje občinskih sredstev za izobraževanje in usposabljanje odraslih.

Mreža eduAkcija trenutno vključuje 61 organizacij, pretežno društev, ki so dejavna na področju izobraževanja in usposabljanja. V prihodnje želimo še bolj okrepiti notranjo strukturo mreže, povečati vidnost in vpliv na nacionalni ravni (pobudništvo, zagovornišvo), razviti raziskovalno dejavnost na področju delovanja NVO in vzpostaviti evropske povezave (prenos izkušenj, transnacionalna partnerstva). Zato

vabimo, da obiščete spletno stran <http://www.eduakcija.si/>, najdete kaj zanimivega, nas o čem obvestite, ali pa se nam pri prizadevanjih pridružite. Le povezani bomo tako glasni, da se nas bo slišalo, in tako močni, da se nas bo upoštevalo!

Tadej Pugelj (tadej.pugelj@eduakcija.si), mreža eduAkcija

Dnevi slovenskih svetovalnih središč 2010 v Regionalnem svetovalnem središču Koper

Med **22. in 24. septembrom** smo tudi na Obali in Krasu predstavili možnosti izobraževanja odraslih. V knjižnicah in drugih točkah vseživljenjskega učenja smo razdelili več kot 500 informacijskih gradiv, javnost pa smo seznanili, spodbudili in gotovo tudi navdušili za izobraževanje z informativno-motivacijskimi članki v Primorskih novicah, na radiu Koper, televiziji in spletnih portalih.

Pripravili smo različne dogodke:

- v svetovalnem kotičku v nakupovalnem centru Mercator smo informacije o izobraževanju odraslih posredovali okoli šestdesetim ljudem, predvsem upokojujencem;
- na sedežu svetovalnega središča na Ljudski univerzi Koper smo s pomočjo računalniškega programa *Kam in kako* ter testnih vprašalnikov o učnih tipih in stilih svetovali obiskovalcem pri izbiri izobraževalnega programa in učinkovitem učenju;
- odraslim z nepopolno izobrazbo smo kot spodbudo za ponovno vključitev v formalno izobraževanje namenili motivacijsko delavnico *Vse, kar želim znati, se lahko naučim*;
- izvedli smo tudi cikel delavnic na temo *Učenje v tretjem življenjskem obdobju* (na fotografiji);
- možnosti za izobraževanje v domačem okolju smo predstavili tudi v Sežani na motivacijski delavnici *Študirajmo doma*;
- v petek smo na strokovnem srečanju ravnateljcev in svetovalnih delavcev osnovnih in srednjih šol razpravljali o pomenu svetovalne podpore za vključevanje v programe vseživljenjskega učenja ter iskali možnosti za še bolj učinkovito sodelovanje.

S široko medijsko podporo smo pritegnili več kot 200 obiskovalcev in prepričani smo, da smo s prireditvijo uspešno prispevali k širjenju zavesti o pomenu, možnostih in priložnostih vseživljenjskega učenja.

Zdenka Nanut Planinšek (zdenka.nanut@lu-koper.si), Ljudska univerza Koper

Petnajst let Središča za samostojno učenje na DOBI

V teh dneh smo na DOBI obeležili skupaj z našimi udeleženci 15. obletnico ustanovitve Središča za samostojno učenje, prve organizirane oblike samostojnega učenja v Sloveniji in v Mariboru. Ustanovitev središča je bila rezultat tesnega sodelovanja DOBE in ACS. Izvajanje dejavnosti s sofinanciranjem že vrsto let podpirata Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod za zaposlovanje Republike Slovenije.

Interes za učenje v Središču na DOBI iz leta v leto strmo narašča. V prvem letu delovanja se je za to obliko učenja odločilo 272 prebivalcev Maribora in okolice, sedaj pa središče šteje že 3.211 udeležencev. Dnevno obišče Središče za samostojno učenje 29 udeležencev, mesečno pa do 165 udeležencev, ki opravijo do 1.300 učnih ur mesečno. Takšen obseg je posledica dejstva, da na DOBI zagotavljamo dostopnost izobraževanja tudi tako, da je središče odprto za obiskovalce kar pet dni v tednu, skupaj 50 ur.

Med udeleženci z 71 % prevladujejo ženske. Največ udeležencev je starih od 27 do 49 let, kar predstavlja 37 %, sledijo starejši od 50 let, katerih število iz leta v leto narašča in znaša 35 % in mlajši od 26 let z 28 %. Glede na položaj prevladujejo brezposelne osebe, teh je 31 %, sledijo študentje in dijaki s 26 % in upokojenci z 19 %.

Novim in stalnim udeležencem Središča nudimo individualno svetovalno pomoč pri izbiri ustreznih učnih programov in učinkovitih metod oziroma tehnik učenja. Udeležencem je na voljo široka paleta izobraževalnih programov za samostojno učenje. Naši udeleženci se odločajo za pridobivanje novih znanj s področja računalništva in za učenje tujih jezikov, predvsem angleščine.

Z dejavnostjo Središča za samostojno učenje na DOBI smo dodali novo dimenzijo, kjer ljudje sami usmerjajo lastno učno pot, način in čas učenja, pri pridobivanju znanja pa imajo lastne kriterije napredovanja.

Zora Tavčar (sredisce@doba.si), Središče za samostojno učenje na DOBI

NE PREZRITE

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2010

Lanski posvet o izobraževanju odraslih je v začetku decembra v Hotel Habakuk v Mariboru privabil nad 200 udeležencev. Prispevki in fotografije z dogodka so še vedno na ogled na [spletni strani ZLUS](#).

Letošnji posvet bo organiziran na isti lokaciji, in sicer 30. novembra in 1. decembra; organizacija dogodka je tokrat zaupana ACS. S podnaslovom *Usmeritve razvoja in izzivi* so nakazane teme, ki bodo predstavljene v uvodnem, plenarnem delu prvega dne: nacionalne prioritete, opredeljene v *Resoluciji o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih 2011-2015*, možnosti sofinanciranja prek *Letnega programa izobraževanja odraslih* ter umestitev izobraževanja odraslih v prenovljeno zakonodajo. Svoje prioritete izzive v letih 2011 in 2012 bo predstavil ACS, Center za poklicno izobraževanje (CPI) ter Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS) pa bosta spregovorila o nalogah, s katerimi se navezujeta na področje izobraževanja odraslih. Na začetku tega dne bo minister, dr. Igor Lukšič, nagovoril udeležence in jim namenil uro in pol razprave o aktualnih temah, uvodni prispevek pa bo imel Alan Smith, predstavnik Evropske komisije. Dan bomo zaključili s predstavitvijo promocijske kampanje *Zgledi vlečejo* ter s kulturnim programom.

Drugi dan bo sprva namenjen delu v skupinah, ki se bodo zbrale okrog treh vsebin:

- predstavitev rezultatov projekta ESS Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2009 do 2011,
- izobraževalna organizacija kot nosilec razvoja izobraževalne ponudbe za odrasle v lokalnem obdobju,

- uvajanje prenovljenih programov poklicnega in strokovnega izobraževanja v organizacije za izobraževanje odraslih.

Po predstavitvi zaključkov dela v skupinah bosta v plenarnem delu predstavljeni še dve temi: *Raznolikost načinov učenja v formalnem izobraževanju in zadovoljstvo udeležencev – primerjalna analiza 13 držav ter Raziskovanje izobraževanja odraslih na razpotju*. Evropsko povezovanje na področju izobraževanja odraslih, in sicer predstavitev razpisa programa *Vseživljenjsko učenje* za leto 2011 ter svetovanje, bo izpeljano v delavničnem delu.

Posvet bomo zaključili z omizjem s predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport, ki bodo odgovarjali na vprašanja izvajalcev in drugih akterjev v izobraževanju odraslih.

Spletna stran Letnega posveta (http://www.acs.si/letni_posvet_2010) bo na voljo od 25. oktobra naprej. Prek nje boste lahko prijavi svojo udeležbo (rok za prijavo je 20. november) in zastavili svoja vprašanja. Morebitno nočitev v Hotelu Habakuk boste urejali neposredno z njihovo predstavnico, in sicer najkasneje do 15. novembra prek e-naslova: anita.acko@termemb.si s pripisom: Za posvet, 30. 11. – 1. 12. 2010.

Zavzeto pripravljamo letošnje srečanje in vas vabimo k dejavni udeležbi.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

NAPOVEDUJEJO

11. študentska arena: 19. do 21. oktober 2010

Študentska arena odpira vrata mladim, željnim informacij in idej o študentskem življenju, potovanjih, izobraževanju in zaposlovanju ter kakovost-

nem preživljanju prostega časa. Študentje bodo od **19. do 21. oktobra 2010**, od 12. do 19. ure, v študentskem mestu prisluhnili več kot 85 brezplačnim predavanjem in delavnicam, 70 nastopom na Študentskem odru, se udeležili kreativnih delavnic na Študentskem trgu, se preizkusili v različnih športih in dejavnostih na zunanji Ploščadi in si ogledali ponudbo 150 sodelujočih podjetij in organizacij, ki se predstavljajo v okviru sejemske razstave. Letošnje novosti so *In style kotiček*, *Arenin plesni studio*, *Mednarodni četrtek* in Mleksplicistični koncert Slona in Sadeža.

Rdeča nit *Študentske arene* ostaja izobraževanje z več kot 85 predavanji, okroglimi mizami in delavnicami, ki bodo mladim olajšale študij in jim dale številne pomembne napotke za življenje.

Podrobnosti si lahko preberete v [Sporočilu za javnost](#).

Povabilo na Dneve Ljudskih univerz Slovenije

Sporočamo vam, da Zveza ljudskih univerz Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo in šport organizira tradicionalno letno konferenco – Dneve Ljudskih univerz Slovenije – z naslovom *Vseživljenjsko učenje oseb s posebnimi potrebami – socializacija in vključitev v življenje*. Dogodek bo **9. in 10. novembra 2010** na Ptuju, v hotelu Primus.

Cilj in glavni namen konference je predstaviti evropske in nacionalne prednosti in usmeritve na področju izobraževanja odraslih s posebnimi potrebami. Osredotočeni smo na ranljive skupine ljudi, kot so slepi in slabovidni, gluhi in naglušni, gibalno ovirani in osebe z motnjami v duševnem razvoju.

S strokovnjaki bomo preučevali ustreznost prenosa in razvoja novih metod dela v različna družbena okolja ter naredili idejni nabor možnosti širitve izobraževalnih programov v organizacije za izobraževanje odraslih. Konferenca se bo po plenarnem delu prevesila v predstavitve dobrih praks in razprave o navedenih področjih. Na ta način bomo s strokovnjaki in sodelavci predstavili in izmenjali izkušnje ter posledično tudi izboljšali prakso dela v svojih regijah. Zaključili jo bomo z okroglo mizo in v razpravo povabili prav vse udeležence. Namen delavnic in okrogle mize na konferenci ni le predstavitev primerov dobrih praks, temveč tudi oblikovanje zaključkov, priporočil, razvojnih smernic na nacionalni in evropski ravni glede nadaljnjih dejavnosti na področju izobraževanja in učenja navedenih ranljivih ciljnih skupin.

Prisrčno vabimo, da se udeležite naše konference.

mag. Klavdija Markež (klavdija.markez@luptuj.org), predsednica ZLUS

Povabilo na Pedagoško-andragoške dneve 2011

Oddelek za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani tudi v letošnjem študijskem letu za svoje diplomante organizira *Pedagoško-andragoške dneve – PAD 2011*, ki bodo **27. in 28. januarja 2011** na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Organizatorji so za *PAD 2011* izbrali tematski naslov *Udejanjanje načela individualizacije v vzgojno-izobraževalni praksi: ali smo na pravi poti?*. V zadnjih letih so na *Pedagoško-andragoških dnevih* razpravljali o različnih izzivih, s katerimi se pedagogi in andragogi soočajo ob procesih globalizacije, migracij, staranja prebivalstva in drugih spremembah, ki jim lahko sledimo v slovenskem in mednarodnem okolju in pomembno vplivajo tudi na področje vzgoje in izobraževanja. Po lanski evalvaciji in sugestijah udeležencev so se organizatorji tega strokovnega dogodka odločili, da bodo večjo težo letošnjega srečanja namenili vprašanju, kako na te izzive odgovoriti v praksi.

Udeleženci *PAD 2011* bodo iskali odgovore na različna vprašanja, ki jih lahko preberete v [prvem obvestilu o PAD 2011](#).

Če želite v prihodnje prejemati obvestila o *Pedagoško-andragoških dnevih 2011*, vas organizatorji vabijo, da jim svoj elektronski naslov pošljete na pad.fffj@gmail.com.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

POSVETI/KONFERENCE

Between Global and Local: Adult Learning and Development (Med globalnim in lokalnim: Izobraževanje odraslih in razvoj)

Istanbul, Turčija, 28. do 30. april 2011

Peti seminar raziskovalne mreže Evropskega združenja za izobraževanje odraslih (European Society for Research on the Education of Adults – ESREA) bo namenjen konceptualizaciji izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja v lokalni razvoj. Več informacij dobite na spletni strani:

<http://www.esrea2011.boun.edu.tr/>.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

KUMP, Sonja

Prestari za učenje? : vzorci izobraževanja in učenja starejših / Sonja Kump, Sabina Jelenc Krašovec. - 1. natis. - Ljubljana : Pedagoški inštitut : Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2010 (Dob pri Domžalah : Grafika 3000). - 180 str. : ilustr. ; 25 cm

MAYO, Marjorie

Taking part? : active learning for active citizenship, and beyond / [Marjorie Mayo and John Annette]. - National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), cop. 2010. - Leicester. - VI, 322 str. ; 24 cm

MCNAIR, Stephen

Older people's learning : an action plan / Stephen McNair. - Leicester : National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), cop. 2009. - 36 str. ; 30 cm. - (A NIACE policy paper)

MEDUNARODNE organizacije o obrazovanju odraslih / [urednici Ivana Puljiz, Mile Živčič. - Zagreb : Agencija za obrazovanje odraslih, 2009. - 294 str. ; 27 cm

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Knjižnica ACS je za obiskovalce odprta

- v sredo in petek od 10. do 12. ure

- v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure

Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Uredniški odbor: mag. Andrej Sotošek, Sonja Klemenčič, mag. Zvonka Pangerc Pahernik in mag. Margerita Zagmajster | Urednica: Nevenka Kocijančič (tel.: 01 5842 595, e-naslov: nevenka.kocijancic@acs.si) | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Korektorja: Peter Monetti, mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942

Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

